

به نام خدا

مجلس سازمان ملی متحد

مؤسسه‌ی
نشر و تحقیقات
ذکر

دفتر و فروشگاه مرکزی:

تهران، خ انقلاب، خ فلسطین جنوبی، خ معتمدش، شماره‌ی ۲۰، طبقه‌ی همگف، واحد ۱
تلفن: ۶۶۴۱۰۰۴۱ (خط ۵) • تلفکس: ۶۶۴۶۸۲۶۳
کد پستی: ۱۳۱۵۸۵۳۴۹۳ • سامانه‌ی پیامکی: ۳۰۰۰۶۶۶۶۳
@ghasedakbooks • www.zekr.co

منشور سازمان ملل متحد

محمد مهدی سیدناصری (مدرس دانشگاه)

مدیر هنری: حسین نیلچیان

اجرای جلد: فریدون حقیقی

صفحه‌آرایی: کارگاه گرافیک قاصدک

زیر نظر شورای بررسی

لیتوگرافی: گلیا • کد: ۹۹/۹۶۷

چاپ اول: ۱۳۹۹ • تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۷-۱۱۹-۷

کلیه‌ی حقوق چاپ و نشر انحصاراً برای

موسسه‌ی نشر و تحقیقات ذکر محفوظ است.

قیمت: ۳۹۰۰۰ تومان

سرشناسه: سازمان ملل متحد United Nations
عنوان و نام پدیدآور: منشور سازمان ملل متحد / [گردآورنده] محمد مهدی سیدناصری.
مشخصات نشر: تهران: موسسه نشر و تحقیقات ذکر.
مشخصات ظاهری: ۱۹۶ص: ۵/۵۰۲۱/۵؛ ۱۴س.م.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۳۷-۱۱۹-۷
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: سازمان ملل متحد. منشور
موضوع: United Nations. Charter
موضوع: سازمان ملل متحد. مجمع عمومی. اعلامیه جهانی حقوق بشر
United Nations. General Assembly.
Universal Declaration of Human Rights
موضوع: دادگاه بین‌المللی لاهه. اساسنامه
International Court of Justice. Statute. موضوع:
شناسه افزوده: سیدناصری، محمد مهدی. ۱۳۷۰-
رده‌بندی کنگره: JZ۴۲۳۴
رده‌بندی دیویی: ۳۴۱/۲۲۲
شماره کتابشناسی ملی: ۶۱۵۹۴۱۴

فهرست مطالب

۱۰.....	تاریخچه‌ی منشور سازمان ملل متحد
۲۵.....	متن منشور سازمان ملل متحد
۳۵.....	فصل اول
۳۵.....	مقاصد و اصول
۳۹.....	فصل دوم
۳۹.....	اعضاء
۴۱.....	فصل سوم
۴۱.....	ارکان
۴۲.....	فصل چهارم
۴۲.....	مجمع عمومی
۴۲.....	ترکیب
۴۳.....	وظایف و اختیارات
۵۰.....	رأی
۵۱.....	آیین کار
۵۳.....	فصل پنجم
۵۳.....	شورای امنیت

۵۲	ترکیب
۵۴	مشاغل و اختیارات
۵۶	رای
۵۷	آیین کار
۶۰	فصل ششم
۶۰	تصفیه مسالمت‌آمیز اختلافات
۶۴	فصل هفتم
۷۴	فصل هشتم
۷۴	قراردادهای ناحیه‌ای
۷۷	فصل نهم
۷۷	همکاری اقتصادی و اجتماعی بین‌المللی
۸۰	فصل دهم
۸۰	شورای اقتصادی و اجتماعی
۸۲	مشاغل و اختیارات
۸۵	رای
۸۶	آیین کار
۸۹	فصل یازدهم
۸۹	اعلامیه راجع به سرزمین‌هایی که خودمختاری ندارند
۹۱	فصل دوازدهم
۹۱	اسلوب بین‌المللی قیمومت
۱۰۰	فصل سیزدهم
۱۰۰	شورای قیمومت
۱۰۰	ترکیب
۱۰۱	وظایف و اختیارات

۱۰۳	رای
۱۰۳	آیین کار
۱۰۴	فصل چهاردهم
۱۰۴	دیوان بین‌المللی دادگستری
۱۰۷	فصل پانزدهم
۱۰۷	دبیرخانه
۱۱۱	فصل شانزدهم
۱۱۱	مقررات مختلفه
۱۱۳	فصل هفدهم
۱۱۳	مقررات موقت راجع به امنیت
۱۱۴	فصل هجدهم
۱۱۴	اصلاحات
۱۱۷	فصل نوزدهم
۱۱۷	تصویب و امضاء
۱۱۹	اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری
۱۲۰	تاریخچه دیوان بین‌المللی دادگستری
۱۲۳	فصل اول
۱۲۳	تشکیلات دیوان
۱۴۵	فصل دوم
۱۴۵	صلاحیت دیوان بین‌المللی دادگستری
۱۵۱	فصل سوم
۱۵۱	آئین دادرسی
۱۶۴	فصل چهارم
۱۶۴	آراء مشورتی

۱۶۸.....	فصل پنجم
۱۶۸.....	اصلاحات
۱۶۹.....	اعلامیه جهانی حقوق بشر
۱۷۰.....	تاریخچه تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر
۱۷۶.....	متن اعلامیه جهانی حقوق بشر

تاریخچه‌ی منشور سازمان ملل متحد

تاریخچه‌ی منشور سازمان ملل متحد

ملت‌های رنج‌کشیده و مصیبت‌دیده جهان، هنوز از پیامدهای مصائب و بلایای جنگ جهانی اول^۱، خود را رها نساخته بودند

۱. جنگ جهانی اول (که با نام‌های جنگ بزرگ و جنگ برای پایان همه‌ی جنگ‌ها نیز شناخته می‌شود) جنگی جهانی بود که از ۲۸ ژوئیه ۱۹۱۴ تا ۱۱ نوامبر ۱۹۱۸ رخ داد و در پی آن، بدون زمینه‌ی جدی کشمکش، سربازان بسیاری برای جنگ تجهیز شدند و مناطق زیادی از جهان درگیر جنگ گشتند. تلفات جنگ جهانی اول تا آن زمان در تاریخ بی‌سابقه بود. در این جنگ برای نخستین بار از سلاح‌های شیمیایی استفاده شد و به گونه‌ای انبوه مناطق غیرنظامی بمباران هوایی شدند و نیز برای نخستین بار در این سده کشتار غیرنظامیان در ابعادی گسترده رخ داد. این جنگ به خاطر شیوه‌ی جنگ خاکریزی به ویژه در جبهه‌ی غرب آن نیز شناخته شده است.

جنگ جهانی اول در پی ترور آرشیدوک فرانسیس فردیناند ولیعهد امپراتوری اتریش-مجارستان در ۲۸ ژوئن ۱۹۱۴ توسط ملی‌گرای هجده ساله صرب، گاوریلو پرنسیپ، در سارایوو بوسنی به وقوع پیوست. در نتیجه این اقدام تروریستی، اتریش-مجارستان به صربستان اولتیماتوم داد. امپراتوری روسیه که متحد صربستان بود دست به بسیج نیروهای خود زد که این خود موجب نگرانی متحد اتریش-مجارستان، یعنی امپراتوری آلمان شد. آلمان برای جلوگیری از یک جنگ دو جبهه‌ای به متحد روسیه، یعنی فرانسه حمله کرد. برای سرعت بخشیدن به روند حمله به خاک فرانسه، ارتش آلمان طرح اشلیفن را اجرا کرد که به موجب آن نیروهای آلمانی از خاک بلژیک برای حمله به فرانسه بهره می‌بردند. تجاوز آلمان به خاک بلژیک باعث شد که متحد این کشور، یعنی امپراتوری بریتانیا نیز به آلمان اعلام جنگ دهد. جنگ جهانی اول از برجسته‌ترین رخداد‌های تاریخ بشر است و به گونه مستقیم و

که دنیا بار دیگر گرفتار جنگ جهانی دوم^۱، یکی از هولناک‌ترین

غیرمستقیم نقش بزرگی در تعیین تاریخ سده بیستم داشته‌است. این جنگ پایان چندی از نظام‌های پادشاهی اروپا را رقم زد و مایه نابودی چهار دودمان پادشاهی هابسبورگ، هوهن تسولرن، عثمانی و رومانوف به ترتیب در امپراتوری‌های اتریش-مجارستان، آلمان، عثمانی و روسیه تزاری شد. بیشتر تاریخ‌نگاران باور دارند که شکست دیپلماسی پس از جنگ و تحمیل غرامت‌های تحقیرآمیز بر اساس بند گناه «معاهده ورسای» به آلمان و دیگر دول شکست خورده مایه پرورش نازیسم در آلمان و زمینه‌ساز آغاز جنگ جهانی دوم شد. هم‌چنین نادیده گرفتن ایتالیا و ژاپن از سوی قدرت‌های بزرگتر در تقسیم غرامت‌ها از دلایل رشد فاشیسم در ایتالیا و حمله ژاپن به منچوری دانسته می‌شود.

این جنگ هم‌چنین زمینه را برای انقلاب روسیه مهیا ساخت؛ امری که بر آینده جهان تأثیر گذاشت و از چین تا کوبا به انقلاب‌های سوسیالیستی دامن زد و از سویی زمینه‌ساز تبدیل شوروی به یک ابرقدرت جهانی شد که آغاز جنگ سرد با آمریکا را در پی داشت.

در خاورمیانه با نابودی امپراتوری عثمانی کشور نوینی به نام «ترکیه» پایه‌گذاری شد و سرپرستی موقت مناطق عرب‌نشین تحت حکومت این کشور تا زمان استقلال آن‌ها بین بریتانیا و فرانسه تقسیم شد. با فروپاشی امپراتوری اتریش-مجارستان در اروپای مرکزی کشورهای تازه‌ای همچون چکسلواکی و یوگسلاوی پدید آمدند و کشور لهستان با پیوند بخش‌هایی از خاک امپراتوری‌های آلمان، روسیه و اتریش-مجارستان استقلال خود را پس از دو قرن بازیافت.

جنگ جهانی اول بین متحدین امپراتوری آلمان (اتریش - مجارستان، عثمانی و بلغارستان) و نیروهای متفقین (جمهوری سوم فرانسه، بریتانیا، روسیه (تا نوامبر ۱۹۱۷)، صربستان، ایتالیا، ایالات متحده آمریکا (از اوت ۱۹۱۷)، ژاپن و رومانی) درگرفت. تا مدت‌ها هیچ‌یک از دو سو نتوانستند به پیروزی مهمی دست یابند و جنگ چهار سال به درازا انجامید و تا پیروزی متفقین نزدیک به ۱۰ میلیون تن کشته شدند. پس از پایان این جنگ در سال ۱۹۱۹ و در کنفرانس صلح پاریس، معاهده‌های جداگانه‌ای امضاء شد که تاوان بسیار سنگینی بر شکست‌خوردگان جنگ تحمیل داشت.

۱. جنگ جهانی دوم دومین جنگ جهانی بود که از سال ۱۹۳۹ تا سال ۱۹۴۵ ادامه یافت. بیشتر کشورهای جهان از جمله قدرت‌های بزرگ در این جنگ شرکت کردند و کم‌کم در قالب دو اتحاد نظامی در برابر هم قرار گرفتند: دسته‌ی نخست، متفقین و دسته‌ی دوم نیروهای محور نام داشت. این دو اتحاد نظامی یک جنگ تمام‌عیار راه انداختند که در اثر آن بیش از ۱۰۰ میلیون تن از بیش از ۳۰ کشور جهان درگیر شدند. بیشتر شرکت‌کنندگان در این جنگ